

Wtorek, 17 stycznia 2023 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2023)0006

Utworzenie Europejskiej Stolicy Handlu Lokalnego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 stycznia 2023 r. w sprawie utworzenia Europejskiej Stolicy Handlu Lokalnego (2022/2874(RSP))

(2023/C 214/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając petycję nr 0699/2021,
- uwzględniając art. 3 ust. 3, 4 i 5 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 24, 153, 173 i 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając dyrektywę 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącą usług na rynku wewnętrznym ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1287/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) (2014–2020) i uchylające decyzję nr 1639/2006/WE ⁽³⁾,
- uwzględniając zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (notyfikowane pod numerem dok. C(2003) 1422) ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów zatytułowany „Najpierw myśl na małą skalę». Program »Small Business Act« dla Europy” (COM(2008)0394),
- uwzględniając swoją rezolucję z 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

⁽²⁾ Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 33.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 316 z 6.8.2021, s. 2.

Wtorek, 17 stycznia 2023 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z 17 lutego 2022 r. w sprawie zwalczania barier pozataryfowych i pozapodatkowych na jednolitym rynku ⁽⁶⁾
 - uwzględniając komunikat Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, zatytułowany „Decydujący moment dla Europy: naprawa i przygotowanie na następną generację” (COM(2020)0456),
 - uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów zatytułowany „Strategia MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy” (COM(2020)0103),
 - uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie europejskiego sektora detalicznego odpowiadającego potrzebom XXI wieku (COM(2018)0219),
 - uwzględniając badanie Dyrekcji Generalnej ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP Komisji Europejskiej z lipca 2020 r. zatytułowane „Territorial supply constraints in the EU retail sector” [Terytorialne ograniczenia dostaw w unijnym sektorze handlu detalicznego],
 - uwzględniając art. 227 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Komisja Petycji otrzymała petycję nr 0699/2021, w której zaproponowano utworzenie Europejskiej Stolicy Handlu Lokalnego i Handlu Detalicznego;
 - B. mając na uwadze, że sugestie składającej petycję mogłyby posłużyć za inspirację do procedury wyboru Europejskiej Stolicy Handlu Lokalnego i Handlu Detalicznego;
 - C. mając na uwadze, że handel detaliczny jest bardzo ważnym ekosystemem gospodarki UE, odpowiada za 11,5 % wartości dodanej UE i bezpośrednio daje zatrudnienie ponad 29 mln osób; mając na uwadze, że jego wyniki mają kluczowe znaczenie dla budżetów gospodarstw domowych i dostawców, ponieważ konsumenci przeznaczają na zakupy średnio 30 % swojego budżetu;
 - D. mając na uwadze, że małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), w tym przedsiębiorstwa rodzinne, są podstawą gospodarki europejskiej; mając na uwadze, że stanowią one 99 % wszystkich przedsiębiorstw w UE i zatrudniają około 100 mln osób ⁽⁷⁾;
 - E. mając na uwadze, że MŚP sektora handlu detalicznego mają kluczowe znaczenie dla lokalnych społeczności miejskich i wiejskich, są częścią tkanki społecznej i bezpośrednio przyczyniają się do tego, aby centra miast pozostały dynamicznymi obszarami, na których usługi odpowiadające potrzeby obywateli są świadczone niedaleko ich domów; mając na uwadze, że MŚP sektora handlu detalicznego pomagają również w walce z wyludnianiem się obszarów wiejskich; mając na uwadze, że MŚP sektora handlu detalicznego bezpośrednio przyczyniają się do dobrobytu, inkluzywności i dobrostanu obywateli, wnoszą wkład w lokalne życie kulturalne i dziedzictwo miasteczek i miast w UE, a także zapewniają liczne możliwości zatrudnienia w tych społecznościach, co z kolei skutkuje lepszymi doświadczeniami konsumentów;
 - F. mając na uwadze, że brak lokalnego handlu przyczynia się do społecznej, gospodarczej i fizycznej degradacji ośrodków miejskich i dzielnic, a nawet prowadzi do błędnego koła pogarszającego się bezpieczeństwa; mając na uwadze, że brak usług detalicznych uznaje się za jedną z przyczyn wyludniania się obszarów wiejskich;
 - G. mając na uwadze, że handel lokalny pozwala oferować konsumentom bardziej zindywidualizowane i bezpośrednie usługi;
 - H. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 poważnie odbił się na ekosystemie detalicznym; mając na uwadze, że MŚP ucierpiały w wyniku bezprecedensowego wstrząsu w gospodarce światowej, kiedy sklepy były zamykane lub musiały stosować rygorystyczne środki ostrożności; mając na uwadze, że sektor ten stanął również wobec presji spowodowanej obecnym kryzysem, w tym konfliktem w Ukrainie i rosnącymi kosztami energii; mając na uwadze, że rentowność wielu MŚP, często rodzinnych mikroprzedsiębiorstw, staje pod znakiem zapytania, a miejsca pracy są zagrożone;

⁽⁶⁾ Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 212.

⁽⁷⁾ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes_en.

Wtorek, 17 stycznia 2023 r.

- I. mając na uwadze, że MŚP często bardzo trudno jest utrzymać pozycję konkurencyjną w kontekście globalizacji całego detalicznego łańcucha wartości zdominowanego przez duże przedsiębiorstwa; mając na uwadze, że skutki uboczne obejmują standaryzację oferty handlowej i krajobrazu miejskiego, pustoszenie centrów miast, zwiększenie śladu ekologicznego i gorsze warunki pracy; mając na uwadze, że wspieranie lokalnego handlu mogłoby pomóc w zaradzeniu tym konsekwencjom;
- J. mając na uwadze, że wraz z szybkim rozwojem handlu elektronicznego sektor detaliczny przechodzi gwałtowną transformację, a wielokanałowa sprzedaż detaliczna, łącząca sprzedaż poza internetem i przez internet, stwarza zarówno nowe możliwości, jak i wyzwania dla tego sektora;
- K. mając na uwadze, że inflacja w strefie euro wciąż galopuje; mając na uwadze, że ceny energii i paliw nadal rosną w tempie znacznie przekraczającym średnią inflację, są bardzo zmienne i stanowią jedną z głównych przyczyn zamykania MŚP; mając na uwadze, że czynniki te sprawiają, że MŚP i mikroprzedsiębiorstwa w sektorze detalicznym stają się szczególnie podatne na zagrożenia;
- L. mając na uwadze, że małe przedsiębiorstwa handlowe często odczuwają negatywne skutki działalności dużych platform sprzedaży, które oferują niższe ceny, ponieważ przeniosły koszty produkcji do państw trzecich;
- M. mając na uwadze, że zapewnienie równego i uczciwego handlu detalicznego w całej Unii Europejskiej wymaga zainstalowania sieci cyfrowych o dużej przepustowości we wszystkich regionach UE; mając na uwadze, że według Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nadal występują poważne niedociągnięcia we wdrażaniu tych sieci w UE, co może pogłębić przepaść cyfrową i zmniejszyć rentowność lokalnych sklepów zlokalizowanych na obszarach słabo zaludnionych w porównaniu ze sklepami zlokalizowanymi w dużych miastach;
- N. mając na uwadze, że komunikat Komisji zatytułowany „Europejski sektor handlu detalicznego odpowiadający potrzebom XXI wieku” ma na celu poprawę konkurencyjności sektora detalicznego;
- O. mając na uwadze, że przedstawiona przez Komisję inicjatywa „Reitalise Retail” wspiera cyfryzację i modernizację MŚP sektora handlu detalicznego; mając na uwadze, że wspieranie zdolności małych detalistów do dostosowania się do tych zmian jest jednym z najważniejszych zadań dla decydentów politycznych w UE;
- P. mając na uwadze, że Komisja z zadowoleniem przyjęła propozycję składającego petycję dotyczącą utworzenia Europejskiej Stolicy Handlu Lokalnego i Handlu Detalicznego i rozważy różne opcje rozwiązania poruszonych w niej kwestii, mając na uwadze, że Komisja chce przede wszystkim sprawić, by jej programy wsparcia przynosiły efekty, dlatego będzie dążyła do tego, by wyjść poza informowanie i bezpośrednio przyczynić się do rozwiązania problemów, z którymi borykają się MŚP prowadzące działalność w sektorze handlu detalicznego, i do poprawy ich sytuacji;
- Q. mając na uwadze, że wniosek mógłby wzbogacić prace realizowane w miastach w ramach polityki przemysłowej i polityki dotyczącej MŚP, w szczególności stanowiące część inicjatywy „Inteligentne miasta”, która łączy aktywną społeczność 136 miast z 21 państw, by korzystać z najnowocześniejszych technologii i stymulować transformację ekologiczną i cyfrową oraz odporność społeczną;
- R. mając na uwadze, że budowanie solidnej społeczności handlu detalicznego może być bardzo przydatne dla podmiotów dążących do modernizacji oraz do poprawy pozycji konkurencyjnej;
- S. mając na uwadze, że dopełnianie formalności administracyjnych dotyka MŚP w większym stopniu niż większe przedsiębiorstwa ze względu na ich ograniczone zasoby finansowe i ludzkie;
- T. mając na uwadze, że regulowanie sektora detalicznego leży przede wszystkim w gestii państw członkowskich; mając na uwadze, że każda ocena barier, z którymi boryka się sektor detaliczny, powinna opierać się m.in. na doświadczeniach i poglądach przedsiębiorstw, pracowników i konsumentów; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny dopilnować, aby istniejące przepisy nie wpływały w nieproporcjonalny sposób na MŚP i mikroprzedsiębiorstwa oraz nie utrudniały ich działalności;
- U. mając na uwadze, że handel detaliczny jest sektorem wnoszącym znaczny wkład fiskalny, który pomaga opłacać wydatki państwa na usługi publiczne dla wszystkich obywateli;
- V. mając na uwadze, że celem niniejszego wniosku jest promowanie lokalnego handlu detalicznego i podnoszenie zbiorowej świadomości na temat jego znaczenia gospodarczego i społecznego;

Wtorek, 17 stycznia 2023 r.

- W. mając na uwadze, że handel lokalny często pozyskuje produkty od dostawców regionalnych lub krajowych, co przyczynia się do zmniejszenia śladu węglowego produktów; mając na uwadze, że produkcja w Unii gwarantuje normy jakości i warunki pracy;
- X. mając na uwadze, że wspieranie MŚP sektora handlu detalicznego i lokalnego handlu w UE ma kluczowe znaczenie dla pobudzenia gospodarki UE oraz uczynienia łańcuchów dostaw krótszymi, sprawniejszymi i bezpieczniejszymi;
- Y. mając na uwadze, że promowanie handlu lokalnego przyczynia się do transformacji ekologicznej w sektorze handlu produktami o krótkich łańcuchach dostaw; mając na uwadze, że w celu przyczynienia się do walki ze zmianą klimatu konieczne jest podnoszenie świadomości społecznej na temat znaczenia handlu lokalnego i handlu cechującego się bliskością;
- Z. mając na uwadze, że konieczne jest promowanie i ochrona produktów i usług pochodzących z miasteczek, miast i regionów Unii Europejskiej w celu wzmocnienia ich dziedzictwa kulturowego i rynku wewnętrznego UE; mając na uwadze, że jeśli Komisja podejmie działania następcze w związku z wnioskiem przedstawionym w petycji, będzie w stanie lepiej monitorować i określać chronione oznaczenia geograficzne, aby promować nasze produkty na jednolitym rynku i na całym świecie oraz chronić je przed nieuczciwą konkurencją;
- AA. mając na uwadze, że większość strategii politycznych i prawodawstwa UE jest wdrażana na szczeblu lokalnym i regionalnym i obejmuje obecnie prawie wszystkie obszary polityczne, gospodarcze i społeczne;
- AB. mając na uwadze, że według danych Eurostatu handel detaliczny w UE zmniejszył się o 1,3 % w sierpniu 2022 r. w porównaniu z tym samym okresem w 2021 r.⁽⁸⁾;
- AC. mając na uwadze, że Komisja zarządza już programami wspierającymi tworzenie miejsc pracy i zrównoważony rozwój lokalnej działalności gospodarczej, które mogą i powinny wspierać ten wniosek, takimi jak Europejska Rada ds. Innowacji, Agencja Wykonawcza ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (EASME) oraz programy Erasmus+;
1. wzywa Komisję do podjęcia wysiłków i przedstawienia wniosku dotyczącego utworzenia Europejskiej Stolicy Handlu Lokalnego i Handlu Detalicznego oraz do przedstawienia konkretnego programu w tej kwestii, a także do dopilnowania, by programy wsparcia zawierały konkretne propozycje dotyczące zasobów i skutków budżetowych, które pomogą bezpośrednio w wyzwaniach stojących przed lokalnym sektorem detalicznym;
 2. wzywa Komisję do zaproponowania działania Unii zatytułowanego „Europejska Stolica Handlu Lokalnego i Handlu Detalicznego”, którego celem powinno być podkreślenie kluczowego znaczenia lokalnego handlu detalicznego jako głównego czynnika przyczyniającego się do spójności społecznej, promowania i ochrony niepowtarzalności i różnorodności europejskich miasteczek, miast i regionów, a także wspierania lokalnych przedsiębiorstw w stawianiu czoła wyzwaniom wynikającym z nieuczciwej konkurencji;
 3. wzywa Komisję do powoływania co roku komisji selekcyjnej złożonej z różnych zainteresowanych stron, takich jak przedstawiciele MŚP, lokalne stowarzyszenia handlowe, organizacje obywatelskie, młodzi przedsiębiorcy, przedstawiciele lokalni, posłowie do Parlamentu Europejskiego i członkowie Komitetu Regionów; wzywa komisję konkursową do określenia kryteriów kwalifikowalności i wyboru, które mogłyby uwzględniać takie czynniki jak dobre warunki pracy, ochrona środowiska lub promocja produktów lokalnych; uważa, że proces selekcji powinien być otwarty dla miasteczek i miast niezależnie od liczby mieszkańców; precyzuje, że komisja konkursowa musi przedłożyć Komisji, Parlamentowi i Radzie sprawozdanie w sprawie nominacji, ocenionych z uwzględnieniem celów i cech charakterystycznych tego działania;
 4. wzywa Komisję do promowania corocznego organizowania przez jedno z europejskich miasteczek i miast konferencji, warsztatów i inicjatyw dotyczących na przykład sposobów cyfryzacji handlu, pobudzania innowacji technologicznych w lokalnym handlu detalicznym, przyczyniania się do ochrony środowiska, zwiększania trendów kulturowych lub optymalizacji komunikacji i zaangażowania konsumentów;
 5. podkreśla znaczenie roli Komisji w zapewnianiu państwom członkowskim wsparcia i doradztwa w ich wysiłkach na rzecz stworzenia bardziej sprawiedliwego, bardziej otwartego i zintegrowanego rynku detalicznego, z uwzględnieniem najlepszych praktyk i wytycznych, które pomogłyby państwom członkowskim w określeniu mniej restrykcyjnych środków w celu zapewnienia równowagi między osiągnięciem celów polityki publicznej a zapewnieniem rozwoju i wzrostu detalistów; wzywa Komisję i państwa członkowskie w szczególności do podjęcia działań ułatwiających tworzenie lub konsolidację łańcuchów dostaw;

⁽⁸⁾ Eurostat, Eurowskaźniki, 5 września 2022 r.: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/14698165/4-05092022-AP-EN.pdf/e19fec60-f51a-dde7-51cb-0b8d0bd7f6fc>

Wtorek, 17 stycznia 2023 r.

6. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia środków mających na celu ożywienie, modernizację i dostosowanie modeli biznesowych sektora drobnych detalistów, w tym przedsiębiorstw rodzinnych, tak aby organy publiczne mogły pomóc drobnym handlowcom we wprowadzaniu zmian technologicznych i cyfrowych oraz modernizacji w celu sprostania wyzwaniom przyszłości, takim jak kwestie środowiskowe i dostawy energii, w szczególności w następstwie pandemii COVID-19 i istotnych zmian nawyków zakupowych;
7. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia zachęt do opracowywania skutecznych strategii lokalnych, które mogłyby ukierunkować lokalną politykę na działania, które miałyby rzeczywisty wpływ na życie i pracę sprzedawców detalicznych, takie jak promowanie szkoleń w zakresie nowych technologii w sektorze detalicznym, aby zapewnić wszystkim przedsiębiorcom możliwość dostosowania się do nowych form sprzedaży przez internet;
8. podkreśla, że handel lokalny ma duży wpływ na obszary wiejskie oraz że w średniej wielkości miasteczkach i miastach jest on istotnym czynnikiem napędzającym gospodarkę całego obszaru; podkreśla, że ten rodzaj handlu pobudza gospodarkę i zatrudnienie w tych obszarach i jest bardzo ściśle powiązany z innymi sektorami, takimi jak turystyka lub kultura, w przypadku których synergia i partnerstwa często przyczyniają się do rozwoju gospodarczego miasteczek i miast na danym obszarze;
9. wzywa Komisję i państwa członkowskie do aktywnego wspierania drobnych detalistów i udzielania im pomocy na wszystkich etapach – od zakładania działalności po bieżącą działalność – przy jednoczesnym uwzględnieniu zasady pomocniczości i potrzeby zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla małych przedsiębiorstw i detalistów; zwraca się o wspieranie małych detalistów w przewyżnianiu przeszkód i trudności związanych z transformacją cyfrową;
10. wzywa Komisję do rozpoczęcia specjalnej, ogólnounijnej kampanii informacyjnej na temat handlu detalicznego za pośrednictwem znaku „unijny handel lokalny”, mającej na celu promowanie handlu lokalnego w UE i zachęcanie obywateli do uczestnictwa w sektorze detalicznym, zarówno jako konsumenci, jak i dostawcy; wzywa Komisję do rozpoczęcia kampanii uświadamiających na temat znaczenia handlu lokalnego i płynących z niego korzyści;
11. wzywa Komisję do pełnego wykorzystania Programu na rzecz jednolitego rynku do wspierania lokalnych przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, w celu zwiększenia ich konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju, w tym w sektorze detalicznym, a tym samym ułatwienia dostępu do rynków, wzmocnienia sieci dystrybucji, promowania przedsiębiorczości i nabywania umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, promowania modernizacji przemysłu i zmniejszenia jego śladu środowiskowego i energetycznego;
12. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia rentowności sektora w szczególnie skomplikowanym czasie oraz do zapewnienia dodatkowych funduszy i pomocy, niezbędnych do przetrwania handlu detalicznego w UE; podkreśla, że MŚP dotkliwiej odczuwają skutki kryzysu dostaw i podwyżek cen;
13. wzywa państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do uwzględnienia handlu detalicznego jako ogólnego priorytetu w swoich programach operacyjnych, polityce rozwoju obszarów miejskich i rozwoju obszarów wiejskich, strategiach inteligentnej specjalizacji i umowach o partnerstwie na lata 2021–2027 w celu finansowania projektów na rzecz wsparcia handlu detalicznego;
14. wzywa Komisję do dalszego uwzględniania promowania handlu lokalnego w ramach celu „Wzmocnienie miejskiego wymiaru polityki spójności”, ponieważ jest to sektor o zasadniczym znaczeniu dla gospodarki lokalnej i regionalnej;
15. zachęca państwa członkowskie do promowania ulg podatkowych dla drobnych handlowców, którzy decydują się osiedlić na słabo zaludnionych obszarach, aby wykorzystać to narzędzie jako sposób na sprostanie wyzwaniom demograficznym w UE;
16. wzywa ponadto Komisję do uwzględnienia ewentualnych synergii między poszczególnymi dyrekcjami generalnymi, biorąc pod uwagę przekrojowy charakter handlu lokalnego, w takich dziedzinach jak turystyka, transport, kultura, rozwój regionalny, polityka miejska, zatrudnienie i klimat;
17. wzywa Komisję do współpracy z Europejską Radą ds. Innowacji i EASME w ramach prac mających na celu utworzenie Europejskiej Stolicy Handlu Lokalnego i Handlu Detalicznego;

Wtorek, 17 stycznia 2023 r.

18. wzywa Komisję do sporządzania rocznego sprawozdania oceniającego wyniki organizacji wydarzenia z poprzedniego roku, włącznie z analizą przygotowywaną przez organizatorów wraz z relacjami osób zaangażowanych oraz z podsumowaniem najlepszych praktyk i wiedzy, które mogą być stosowane w innych miastach; wzywa do przedstawiania tego sprawozdania Parlamentowi, Radzie i Komitetowi Regionów; wzywa Komisję do zapewnienia możliwości dokonania przeglądu tej inicjatywy poprzez przedstawienie wniosków, które uzna za niezbędne do sprawnego funkcjonowania tego działania, w szczególności z myślą o przyszłym rozszerzeniu Unii;

19. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Komitetowi Regionów oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.
